

به مشخصه عمده اقتصاد آمریکا:

## کسری بودجه، میزان بالای بهره و افزایش سریع قیمت دلار\*

مترجم: شریف مطوف

هفته‌های اخیر شاهد موج جدیدی از بالا رفتن قیمت دلار آمریکا نسبت به واحدهای دیگر پول معتبر کشورهای جهان بود. دلیل این افزایش قیمت، پیش بینی احتمال افزایش نرخ بهره توسط بانکهای آمریکا در آینده نزدیک است.

بدین خاطر، قیمت دلار نسبت به پوند انگلیس، فرانک فرانسه، مارک آلمان و لیره ایتالیا افزایش یافت. بدین ترتیب قیمت واحدهای پولی یاد شده نسبت به دلار به پایینترین حد خود تنزل کرد. برای مثال، قیمت هر پوند انگلیسی به پایتتزاز ۱/۳۰ دلار، (پایینترین قیمت برای پوند) کاهش یافت.

دلیل اصلی این افزایش مربوط می‌شود به احتمالهایی که هم اکنون منسی بر امکان قریب الوقوع افزایش میزان بهره در ایالات متحد آمریکا وجود دارد. طبق همین پیش بینیها ممکن است میزان بهره سالانه ۱۳/۵٪ که اکنون برداخت می‌شود، بالاتر رود. این امر به دلیل میزان بالای کسری بودجه کنونی آمریکا است که باید به هر ترتیب ممکن، از راه جذب داراییها از خارج از کشور جبران گردد. بدیهی است بهنگام بالا رفتن میزان بهره در داخل آمریکا، تعداد زیادی از سرمایه‌گذاران در خارج، اقدام به تبدیل سرمایه‌های خود به دلار و ارسال آن به داخل آمریکا، می‌نمایند و این امر، به بالا رفتن میزان تقاضای دلار آمریکا در بازارهای پولی جهان، و در نتیجه بالا رفتن قیمت آن منجر می‌شود.

هنگامی که دلالتان بازارهای پولی و سرمایه‌داران احساس کنند که ممکن است میزان بهره در آمریکا بالا برود، احتمال خواهند داد که قیمت دلار نیز بالا خواهد رفت و بر اثر این امر، اقدام به خریدن مقادیر زیادی دلار از بازارهای پول جهانی بنمایند تا پس از افزایش قیمت، بفروشند، که خود این کار (خرید مقادیر زیادی دلار) موجب افزایش قیمت دلار در بازار خواهد شد.

### ● افزایش کسری بودجه آمریکا

در سال ۱۹۸۲ میزان کسری بودجه دولت آمریکا در حدود ۱۰۰ میلیارد دلار بود که این رقم در سال گذشته (۱۹۸۳) به ۱۹۵ میلیارد دلار رسید. انتظار می‌رود در سال جاری این رقم به ۲۰۰ میلیارد دلار

\* "النالوث الاقتصادي للادارة الاميركية : عجزضخم ، فوائد عالية ، وتعاقد قيمة الدولار : العالم .

دلار افزایش یابد. البته بزرگترین دلیل این افزایش، میزان بالای هزینه‌های نظامی است. این هزینه‌ها در سال جاری به حدود ۲۴۵ میلیارد دلار رسید.

آمار و اطلاعات موجود نشان می‌دهد که میزان هزینه‌های نظامی، نسبت به درآمد ناخالص ملی آمریکا در سال ۱۹۸۰ در حدود ۵٪ بود که در سال جاری به حدود ۷٪ رسید و انتظار می‌رود این میزان از رقم فعلی (۷٪) در چند سال آینده، بالاتر هم برود.

گفته می‌شود مقامهای نظامی آمریکا در چند سال گذشته، مبالغ زیادی به عنوان اعتبارات مالی جهت انجام طرحهای بزرگی به دست آورده‌اند. برخی از این طرحها عبارتند از: تولید انواع جدیدی از موشکهای قاره‌پیما (ام. ایکس)، تولید تعداد جدیدی زیردریایی اتمی، افزایش تعداد ناوهای جنگی تا ۶۰ ناو، تولید بمب افکنهای پیشرفته (بی-۱). علاوه بر اینها باید از طرحهای جنگ فضایی، شامل کار گذاشتن تعدادی ماهواره جنگنده، پیشرفته در فضای پیرامون زمین یاد کرد.

بالا رفتن هزینه‌های نظامی آمریکا، منجر به بهبود نسبی اوضاع اقتصادی آن کشور شده است که در نتیجه آن، وامهای جدیدی از طرف مؤسسه‌های اقتصادی آمریکا به منظور توسعه کار خود تقاضا شده است. به همین خاطر، مؤسسه‌های مزبور مبالغ زیادی وام از بازارهای مالی دریافت کرده‌اند تا تعهدات مالی خود را انجام دهند.

آمارهای رسمی موجود در این زمینه، از افزایش حجم تولیدات صنعتی و بالا رفتن میزان درآمد ملی برای سال مذکور، (به میزان ۷-۸٪)، حکایت می‌کند. همچنین میزان بیکاری در کشور کاهش یافته و بر میزان سرمایه‌گذاری که توسط مؤسسه‌های ذی ربط صورت می‌گیرد، افزوده شده است.

#### ● شدت یافتن استعمار اقتصادی کشورهای جهان

تعدادی از اقتصاد دانان آمریکایی عقیده دارند که دولت ایالات متحد برای مقابله با کسری بودجه خود، از روشهای استعمار اقتصادی نسبت به دیگر کشورهای جهان (مخصوص کشورهای جهان سوم) استفاده می‌کند. به دلیل اینکه میزان بالای بهره بانکی که از طرف نظام بانکی آمریکا هر از چند گاهی به منظور جذب پول خارجی و وام دادن به دولت و مؤسسه‌های گوناگون اعلام می‌شود، موجب فرار سرمایه‌ها از کشورهای دیگر جهان و ورود آن به آمریکا می‌گردد.

در این خصوص، کشورهای جهان سوم از سرمایه‌های مورد نیاز شدید خود (برای توسعه و رشد داخلی) که از آن کشورها به کشور آمریکا رفته است، همواره محروم می‌شوند. علاوه بر این، کشورهای غربی هم پیمان آمریکا نیز از مهاجرت سرمایه‌ها به آمریکا زیان می‌بینند.

اطلاعات موجود در مورد اوضاع سیاسی و اقتصادی کشورهای غربی روشن می‌کند که این کشورها نمی‌توانند وارد مسابقه افزایش میزان بهره و یا رقابت با آمریکا شوند. علاوه بر این، دولتهای غربی ترس آن را دارند که افزایش میزان بهره، به زبانهای و وقفه‌هایی در حرکت سرمایه‌گذاری و فعالیتهای اقتصادی در کشورهايشان، بینجامد.

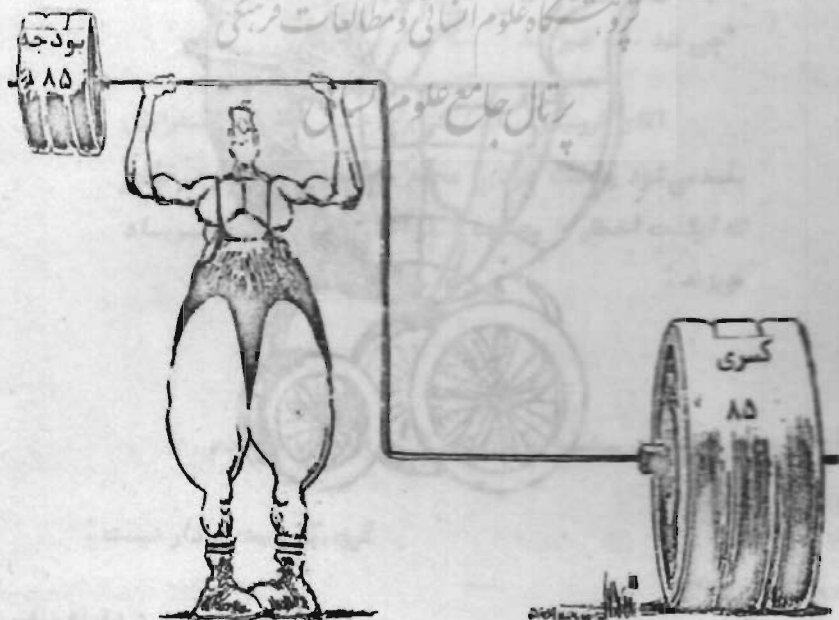
به نظر می‌رسد افزایش میزان بهره موجب می‌گردد تا تقاضای وام‌های مصرفی (وام‌هایی که توسط مصرف‌کنندگان درخواست می‌شود) کاهش یابد، که این امر در فعالیتهای اقتصادی کل کشور خلل ایجاد می‌کند. علاوه بر این، بر اثر افزایش نرخ بهره، مؤسسه‌های اقتصادی، از تقاضای وام‌های بیشتر صرف‌نظر می‌کنند و این به ایجاد وقفه نسبی در حرکت سرمایه‌گذاری ملی و کند شدن حرکت رشد اقتصادی و یا متوقف شدن آن، منجر می‌گردد.

### ● کشورهای جهان سوم زیان دیده واقعی هستند

خمارتها و زیان‌هایی که تا به حال بر اثر اعمال این گونه سیاستهای اقتصادی از طرف دولت آمریکا بر کشورهای جهان سوم وارد شده است، در حد بسیار بالایی است. سیاست اقتصادی آمریکا مبتنی بر سه خصیصه بالا رفتن قیمت دلار، افزایش نرخ بهره و کسری بودجه، بنابه چهار دلیل زیر به محرومیت و بی‌نواهی هر چه بیشتر مردم کشورهای جهان سوم منجر شده است:

۱. مهاجرت سرمایه‌ها از کشورهای جهان سوم به آمریکا به منظور کسب سود بیشتر (میزان بهره بیشتر) به محرومتر شدن این کشورها از این گونه سرمایه‌های ضروری برای پیشرفت و رشد اقتصاد داخلی، انجامیده است.

۲. بالا رفتن قیمت کالاهای ساخت آمریکا در کشورهای جهان سوم به واحدهای پولی آن کشورها، به علت پایین آمدن قیمت این واحدهای پولی در مقابل دلار آمریکا، و به دلیل اینکه ماشین‌آلات و دستگاههای تولیدی، عمده‌ترین واردات کشورهای جهان سوم از آمریکا را تشکیل می‌دهد، بدین ترتیب ملاحظه می‌گردد که کوشش این کشورها در جهت رشد و توسعه با خطرها و زیانهای جدی مواجه است.



۳. به دلیل اینکه بیشتر وامهایی که توسط کشورهای جهان سوم دریافت شده است باید با دلار بازپرداخت شود، بدهی است که بالا رفتن قیمت دلار موجب زیان و ضرر زیادی برای مردم کشورهای جهان سوم می‌شود. می‌دانیم که میزان بدهیهای این کشورها، در حال حاضر بالغ بر ۸۰۰ میلیارد دلار برآورد می‌شود.

۴. بالا رفتن قیمت دلار، این معنی را نیز دارد که مبالغ بهره وامهای کشورهای جهان سوم (که باید به آمریکا بازپرداخته شود) به خودی خود افزایش خواهد یافت.

علاوه بر اینها، بنا به شرطهایی که هنگام پرداخت وام به کشورهای جهان سوم تحمیل می‌شود، بالا رفتن بعدی نرخ بهره، شامل وامهای قبلی نیز می‌شود، و بدین ترتیب، کارشناسان اقتصادی تخمین می‌زنند که نرخ بهره وامهای کنونی کشورهای جهان سوم، به میزان ۱٪ افزایش خواهد یافت و این در حدود ۳۰۰۰ میلیون دلار در سال به بدهیهای کشورهای بدهکار می‌افزاید. □

